ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អាហារ

ភាពព្វកិច្ច

រៀបចំដោយ៖

ក្រុមការងារគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ចែករំលែកដោយ៖ មេធាវីតម្រាច្បាប់
www.legalcodelawfirm.com
www.facebook.com/legalcodelawfirm
App Store & Play Store : LEGAL CODE LIBRARY (បណ្ណាល័យតម្រាច្បាប់)

អាហារកាតព្វកិច្ច

១. ទស្សនាទាននៃអាហារកាតព្វកិច្ច

(១) ការរស់នៅក្នុងសង្គម តែងតែមានទំនាក់ទំនងគ្នា ទំនាក់ទំនងទាំងនេះ មាន លក្ខណៈជាទំនាក់ទំនងញាតិ និងទំនាក់ទំនងទ្រព្យ ហើយសម្រាប់ទំនាក់ទំនងញាតិដែលកំណត់ក្នុងច្បាប់ គឺទំនាក់ទំនងនេះមានអានុភាពចម្បង ០២ **ទី១** សន្តតិកម្ម និង**ទី២** ទំនាក់ទំនងឪពុក-ម្តាយ និងកូន ដោយរាប់បញ្ចូលអាហារកាតពក្វិច្ច ជាអាទ៍។

(២) អាហារកាតព្វកិច្ច ជាកិច្ចដែលត្រូវបំពេញតាមច្បាប់ ឬតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ដែលតម្រូវឲ្យបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ផ្តល់នូវប្រាក់ ឬទ្រព្យដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពរស់នៅរបស់បុគ្គលផ្សេងទៀតដែលមានទំនាក់ទំនងញាតិនឹងគ្នា ដោយអាហារកាតព្វកិច្ចទាំងនេះមានបីទម្រង់ ទី១ **អាហារកាតព្វកិច្ចរវាងញាតិ** (មាត្រា ១១៤០ ដល់មាត្រា ១១៤៤) ទី២ **អាហារកាតព្វកិច្ចរវាងសហព័ទ្ធ** (មាត្រា ៩៦៦ និងមាត្រា ៩៧១) និង ទី៣**អាហារកាតព្វកិច្ចរវាងឪពុក-ម្តាយចំពោះកូនជាអនីតិជន** (មាត្រា ១០៣៤ និងមាត្រា ១០៤០)។

(៣) អាហារកាតព្វកិច្ច គឺជាជាអានុភាពនៃចំណងញាតិ ដែលសកម្មភាពនេះ គឺជាជំនួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ចំពោះបុគ្គលដែលមិនអាចទ្រទ្រង់ជីវភាពបានដោយខ្លួនឯង ដែលយើងហៅថា **ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច** រីឯភាគីម្ខាងទៀត ហៅថា **ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច**។

(៤) អាហារកាតព្វកិច្ច ដែលអាចក្លាយជាចំនួនទឹកប្រាក់នៃការ <u>ទ្រទ្រង់ជីវភាព</u> សម្រាប់បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច គឺជាទឹកប្រាក់ដែលនៅសល់ បន្ទាប់ពីបុគ្គលមានករណីយកិច្ចត្រូវទទួលបន្ទុកអាហារកាតព្វកិច្ចបានចំណាយសម្រាប់ជីវភាពគ្រួសារ ប្រពន្ធ កូន ចំណាយជាប្រចាំផ្ទាល់ខ្លួន ទៅតាមឋានៈក្នុងសង្គម ហើយចំនួនដែលនៅសល់នឹងក្លាយជាកម្មវត្ថុនៃអាហារកាតព្វកិច្ច។

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់បែបយ៉ាង ©

២.បុគ្គលដែលមានករណីយកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច

(១) ជាគោលការណ៍ ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចគឺ ទី១ **ញាតិដែលរស់នៅជាមួយគ្នា** ទី២ **ញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់** និងទី៣ **បងប្អូនបង្កើត** ហើយក្រៅពីអ្នកទាំងនោះ តុលាការអាចឲ្យ**ញាតិនៅក្នុងថ្នាក់ទី៣** ទទួលបន្ទុកករណីយកិច្ចអាហារកាតព្វកិច្ច ប្រសិនបើមាន**ស្ថានភាពពិសេស**។ **ស្ថានភាពពិសេស** គឺករណីដែលគ្មានញាតិ ដូចមានកំណត់ខាងលើ ឬមានញាតិដែលមានកំណត់ខាងលើ ប៉ុន្តែមិនអាចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចបាន ឬប្រសិនបើផ្គត់ផ្គង់បណ្តាលឲ្យធ្លាក់ខ្លួនក្រ ឬញាតិដែលមានកំណត់ខាងលើ នេះ មិនអាចទំនាក់ទំនងបាន ឬបាត់ខ្លួន។

(២) អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលត្រូវបានរលាយដោយសារមរណភាពរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងអាហារកាតព្វកិច្ចរវាងញាតិ នៅតែមានអត្ថិភាពរវាងសហព័ទ្ធដែលនៅរស់ ជាមួយនឹងញាតិរបស់សហព័ទ្ធដែលបានទទួលមរណភាព លើកលែងតែ សហព័ទ្ធដែលនៅរស់ បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី ឬបង្ហាញឆន្ទៈផ្តាច់ទំនាក់ទំនងញាតិពន្ធតាមផ្លូវតុលាការ (CC៩៤១-២) ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើ ស្ថានភាពផ្លាស់ប្តូរ តុលាការអាចលុបចោលនូវសេចក្តីសម្រេចនោះបាន[30]។

(៣) ប្រសិនបើជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចមានច្រើននាក់ ជននោះត្រូវកំណត់ជាក់លាក់ ដើម្បីឲ្យទទួលបន្ទុកអាហារកាតព្វកិច្ច តាមរយៈការពិភាក្សា ហើយប្រសិនបើការពិភាក្សាទទួលបរាជ័យ តុលាការត្រូវសម្រេចដោយពិចារណាទៅលើលទ្ធភាព ទ្រព្យធន អាយុ ស្ថានភាពផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តរបស់ជនដែលមានករណីយកិច្ច ហើយរាប់បញ្ចូលទាំងទំនាក់ទំនងបុគ្គល និងស្ថានភាពផ្សេងៗទៀត[31]។

៣.បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច

(១) ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច គឺជាអ្នកដែលទទួលប្រយោជន៍អំពីរបបអាហារកាតព្វកិច្ច ដោយសារស្ថានភាពដែលកំណត់ដោយច្បាប់ តាមរយៈចំណងញាតិ ជាអាទិ៍ ហើយមានភាគីម្ខាងទៀត ដែលមានកាតព្វកិច្ចបំពេញកិច្ចនេះ ដោយសារតែច្បាប់កំណត់ ឬសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការចំពោះបុគ្គលនោះ តាមរយៈការផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច។

[30] មាត្រា ១១៤០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧

[31] មាត្រា ១១៤១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧

(២) ប្រសិនបើមានជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចច្រើននាក់ ត្រូវកំណត់ជនដែលមានករណីយកិច្ចត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចម្នាក់ ឬច្រើននាក់តាមការពិភាក្សា ហើយប្រសិនបើការពិភាក្សាមិនទទួលបានជោគជ័យ នោះទេ តុលាការនឹងធ្វើការសម្រេចដោយពិចារណាទៅលើលទ្ធភាព ទ្រព្យធន អាយុ ស្ថានភាពផ្លូវកាយ-ផ្លូវចិត្ត និង ទំនាក់ទំនងបុគ្គលរបស់ភាគី ហើយស្ថានភាពផ្សេងៗទៀត ផងដែរ។

(៣) ប្រសិនបើ មានភាពចាំបាច់ បុគ្គលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច អាចដាក់ពាក្យសុំដីកាសម្រេចរក្សាការពារ ដោយស្នើសុំឲ្យតុលាការចេញដីកាសម្រេចបង្គាប់ឲ្យចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្ន (មាត្រា ៤៣ នៃច្បាប់នីតិវិធីរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង) និង CC៥៣១ ចំណុច "គ"។ នៅពេលដាក់ពាក្យសុំត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនឹងសេចក្តីបញ្ជាក់ដំបូង ហើយប្រសិនបើ បំពេញគ្រប់ល័ក្ខខ័ណ្ឌ តុលាការនឹងចេញដីកាសម្រេចចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នតាមការស្នើសុំ។ បន្ទាប់មក បុគ្គលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ត្រូវដាក់បណ្តឹងអង្គសេចក្តី ដែលជាបណ្តឹងទាមទារឲ្យផ្តល់អាហារកាតព្វកិច្ច ហើយបណ្តឹងប្រភេទនេះ គឺជាប្រភេទរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង ដោយអ្នកដាក់ពាក្យសុំត្រូវបំពេញតាមល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃមាត្រា ២៦ នៃច្បាប់នីតិវិធីរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង (*គំរូពាក្យសុំ និងដីកាសម្រេចគឺជាឧបសម្ព័ន្ធនៃមេរៀននេះ*)។

៤.ការផ្គត់ផ្គង់ ការផ្លាស់ប្តូរ ឬការលុបចោល និងអនុប្បទានអាហារកាតព្វកិច្ច

(១) របៀបផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច គឺជាមធ្យោបាយមួយសម្រាប់ធានា ឬរក្សាជីវភាពរស់នៅរបស់ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ដោយពិចារណាទៅលើ លទ្ធភាពរបស់ជនដែលមានកាតព្វកិច្ច និងស្ថានភាពផ្សេងៗ តាមរយៈការពិភាក្សាគ្នា ហើយប្រសិនបើការពិភាក្សាទទួលបរាជ័យ តុលាការនឹងធ្វើការសម្រេច[32]។

(២) របៀបផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ជាវិធានការមួយសម្រាប់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការ កំណត់មធ្យោបាយជាក់លាក់ចំពោះអ្នកដែលមានកាតព្វកិច្ច ដើម្បីកុំឲ្យមានបន្ទុកធ្ងន់ធ្ងរ និងមានលក្ខណៈមិនសមស្របដែលនឹងនាំឲ្យមិនមានប្រសិទ្ធភាព ហើយប៉ះពាល់ទៅដល់ជីវភាពរបស់អ្នកមានកាតព្វកិច្ចទៅវិញ។ ហេតុនេះ ត្រូវបកស្រាយពាក្យ "ជីវភាព" និងគោលបំណងនៃរបបអាហារកាព្វកិច្ច ដែលមានខ្លឹមសារថា របបអាហារកាតព្វកិច្ចត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីធ្វើការផ្តល់ប្រាក់ ឬទ្រព្យជាប្រចាំសម្រាប់ទ្រទ្រង់ជីវភាព

[32] មាត្រា ១១៤២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧

ចាំបាច់របស់ជនដែលមានសិទ្ធិទទួលរបបអាហារកាតព្វកិច្ច ដូចជា អាហារបីពេល ស្នាក់នៅ ស្លៀកពាក់ រៀនសូត្រ សមរម្យ ឬព្យាបាលជម្ងឺជាធម្មតា លើសពីនេះ មិនគប្បីអនុវត្តនោះឡើយ។ គោលបំណងនៃរបបអាហារកាតព្វកិច្ចគឺផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពរស់នៅជាអប្បបរមា ប៉ុន្តែអាហារកាតព្វកិច្ចរវាងសហព័ទ្ធ ដែលកើតចេញពីអានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងអាហារកាតព្វកិច្ចរបស់ឪពុក-ម្តាយចំពោះកូនជាអនីតិជន ដែលកើតចេញពីអានុភាពនៃអំណាចមេបា គឺជាទម្រង់នៃការ**ផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពរស់នៅ** ដោយតម្រូវឲ្យជនទាំងនេះមានកម្រិតជីវភាពដូចគ្នា។ ផ្ទុយទៅវិញ អាហារកាតព្វកិច្ចរវាងញាតិ (**មាត្រា ១១៤០ ដល់មាត្រា ១១៤៩**) ត្រូវបានបកស្រាយថា ត្រូវផ្គត់ផ្គង់កូន ប្រពន្ធ រក្សាជីវភាពរបស់ខ្លួនឲ្យបានសមរម្យទៅនឹងមុខរបរ និងឋានៈរបស់ខ្លួនក្នុងសង្គម ហើយទ្រព្យដែលនៅសល់នឹងក្លាយជាកម្មវត្ថុសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពញាតិក្រីក្រ ដែលជាទម្រង់នៃ**ករណីយកិច្ចទ្រទ្រង់ជីវភាព**។

(៣) ប្រសិនបើមានការផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាព ក្រោយពីបានពិភាក្សា ឬក្រោយពីមានការសម្រេចសេចក្តីចំពោះជនដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចជាក់លាក់ ឬជនដែលទទួលអាហារកាតព្វកិច្ចជាក់លាក់ ឬរបៀបនៃការផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ច ភាគីអាចផ្លាស់ប្តូរបាន មានន័យថា ទំនាក់ទំនងនៃអាហារកាតព្វកិច្ចអាចត្រូវបានលុបចោល ឬផ្លាស់ប្តូរអាស្រ័យទៅតាមស្ថានភាពនៃការពិភាក្សា និងប្រសិនបើការពិភាក្សាមិនទទួលបានជោគជ័យ តុលាការនឹងបង្គាប់ឲ្យលុបចោល ឬផ្លាស់ប្តូរសេចក្តីសម្រេចមុន[33]។

(៤) សិទ្ធិទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ច ជាសិទ្ធិផ្តាច់មុខរបស់បុគ្គលដែលត្រូវការចាំបាច់នូវអាហារកាតព្វកិច្ចនោះ ដោយសិទ្ធិនេះមិនអាចប្រើប្រាស់តាមទំនើងចិត្តរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិនោះទេ ហើយអាហារកាតព្វកិច្ច ជាសិទ្ធិដែលមានលក្ខណៈដោយចំពោះសម្រាប់បុគ្គល និងជាសិទ្ធិដែលមិនអាចក្លាយជាកម្មវត្ថុនៃអនុប្បទាន ប្រទានកម្ម ឬការបង្កើតសិទ្ធិប្រាតិភោគសម្រាប់តតិយជន ឬសម្រាប់វិស័យជំនួញនោះឡើយ ហេតុនេះ អាហារកាតព្វកិច្ចមិនអាចក្លាយជាកម្មវត្ថុនៃការរឹបអូសតាមផ្លូវតុលាការ (មាត្រា ៣៨២ កថាខណ្ឌទី២ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី), មិនអាចធ្វើឧបាទេសកម្ម (មាត្រា ៤២២ វាក្យខណ្ឌទី២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី) និងមិនអាចធ្វើសន្តតិកម្ម បាននោះទេ (មាត្រា ១១៤៧ កថាខណ្ឌទី ១ វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។

[33] មាត្រា ១១៤៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧

៥. អាហារកាតព្វកិច្ច និងសោហ៊ុយចាំបាច់សម្រាប់ចិញ្ចឹមកូន

(១) មាត្រា ១០៤០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី បានកំណត់ថា "សិទ្ធិនិងករណីយកិច្ចរបស់ឪពុកម្ដាយ ដែលមិនរស់នៅជាមួយកូន នៅក្រោយពេលលែងលះ ត្រូវមានករណីយកិច្ចទទួលបន្ទុកសោហ៊ុយចាំបាច់ដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន"។ ករណីយកិច្ចនេះ គឺជាអានុភាពនៃអំណាចមេបា ដែលជា**អាហារកាតព្វកិច្ចរវាងឪពុក-ម្ដាយ ចំពោះកូនជាអនីតិជន**។

(២) មាត្រា ១០៣៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ជាផ្នែកមួយនៃករណីឪពុក-ម្ដាយ មានកូនក្នុងបន្ទុក ព្រោះស្ថានភាពនេះ ជាករណីយកិច្ចរបស់អ្នកមានអំណាចមេបាចំពោះកូនជា អនីតិជន ហើយអ្នកមានអំណាចមេបាមានសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ច ត្រូវបីបាច់ថែរក្សារូបកាយរបស់កូនដែលជាអនីតិជន និងគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូននោះ។ មួយវិញទៀត នៅក្នុងករណីលែងលះ ដែលមានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ១០៣៧ "ការសម្រេចអំពីអ្នកមានអំណាច មេបានៅពេលលែងលះ" គឺជាស្ថានភាពមួយ ដែលភាគីម្ខាងទៀតដែលគ្មានអំណាចមេបា ក្រោយការលែងលះ មានកាតព្វកិច្ចការពារផលប្រយោជន៍របស់កូន។

(៣) ប្រសិនបើមានការទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ចពីញាតិរបស់អនីតិជន ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិដ៏ច្រើន ដែលទទួលបានតាមរយៈមតកសាសន៍របស់ឪពុក-ម្ដាយខ្លួន ដោយ មានអ្នកអាណាព្យាបាលដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយឪពុក-ម្ដាយរបស់អនីតិជន ជាអាទិ៍ ហើយញាតិនោះមានបំណងឲ្យអនីតិជនទទួលបន្ទុកអាហារកាតព្វកិច្ច។ ស្ថានភាពនេះ ប្រសិនបើអនីតិជន យល់ព្រមមិនមានបញ្ហានោះទេ ប៉ុន្តែប្រសិនបើអនីតិជនមិនព្រម អាហារកាតព្វកិច្ចនោះ ក៏មិនអាចអនុវត្តបានផងដែរ ទោះបីជាមិនមានកំណត់ជាក់លាក់នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែជាគោលការណ៍ ច្បាប់តែងតែងបញ្ញតិគ្រាំទ្រផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន។ អាហារកាតព្វកិច្ច គឺជាកាតព្វកិច្ច ឬការចំណាយដែលផ្ទុយពីផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន ហេតុនេះ អនីតិជនមិនអាចក្លាយជាជនដែលមានករណីយកិច្ចទទួលបន្ទុកអាហារកាតព្វកិច្ច ដូចមានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ១៩៤០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីនោះឡើយ ហើយគប្បីតម្កល់ឧត្តមផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន ***<u>នេះជាទ្រឹស្ដីទី១</u>*** ដែលយើងហៅថា***<u>ការបកស្រាយក្រម</u>***។ ប៉ុន្តែមាន***<u>ទ្រឹស្ដីទី២</u>*** ដែលយើងហៅថា ***<u>ការអនុវត្តក្រម</u>*** ដែលមានខ្លឹមសារថា ទោះបីជាអនីតិជនក៏ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះអាហារកាតព្វកិច្ច ផងដែរ ឲ្យតែបំពេញគ្រប់ល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចមានកំណត់ក្នុងមាត្រា CC១១៤០។ ចំពោះទ្រឹស្ដីទាំងពីរនេះ ទ្រឹស្ដីដែលមានប្រជាប្រិយគឺទ្រឹស្ដីទី២ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើការអនុវត្តជាបន្តបន្ទាប់ មានការប្រែប្រួល ទ្រឹស្ដីទី១ នឹងអាចត្រូវបានយកមកអនុវត្ត។

៦.អាហារកាតព្វកិច្ច និងអាហារកិច្ច

(១) នៅក្នុងមាត្រា ៩៦៦ បានកំណត់ថា ប្តី-ប្រពន្ធ ត្រូវមានជីវភាពរួមគ្នា សហការសង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមក និងមាត្រា ៩៧១ បានបញ្ញត្តិថា ប្តី-ប្រពន្ធត្រូវមានចំណែកបន្ទុកនៃសោហ៊ុយដែលកើតចេញពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយពិចារណាទៅលើទ្រព្យសម្បត្តិ ប្រាក់ចំណូល និងស្ថានភាពផ្សេងៗទៀត។ ករណីយកិច្ចនេះ គឺជា**អាហារកាតព្វកិច្ចរវាងសហព័ទ្ធ** ដែលជាអានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់។

(២) នៅក្នុងមាត្រា ៧៦ និងមាត្រា ៧៧ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ១៩៨៩ បានកំណត់ថា ករណីមានការលែងលះ ភាគីដែលគ្មានកំហុសអាចស្នើសុំអាហារកិច្ចពីភាគីម្ខាងទៀតបាន ទៅតាមលទ្ធភាពរបស់ភាគីនោះ ឬតាមការព្រមព្រៀងរបស់ភាគី ហើយប្រសិនបើមិនឯកភាពគ្នា តុលាការនឹងសម្រេច ប៉ុន្តែប្រសិនបើជនបានទទួលអាហារកិច្ច បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី ជននោះនឹងលែងទទួលបានអាហារកិច្ចបន្តទៀតហើយ។ តុលាការអាចបង្កើន ឬបន្ថយចំនួនអាហារកិច្ច ប្រសិនបើមានសំណូមពររបស់ភាគី ដោយផ្អែកទៅលើលទ្ធភាពរបស់ភាគីដែលផ្តល់អាហារកិច្ចហើយ អាហារកិច្ចអាចផ្តល់ជាប្រាក់ ឬវត្ថុផ្សេងៗ។

(៣) ករណីយកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចរវាងសហព័ទ្ធ គឺជាអានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់ ដោយតម្រូវឲ្យជួយសង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមក ប៉ុន្តែអាហារ កាតព្វកិច្ចដែលមានកំណត់ក្នុងមាត្រា ១១៤០ ដល់មាត្រា ១១៤៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីសំដៅអាហារកាតព្វកិច្ចរវាងញាតិ ដោយមិនរាប់បញ្ចូលទំនាក់ទំនងសហព័ទ្ធ និងឪពុក- ម្តាយចំពោះកូនជាអនីតិជននោះឡើយ។

៧.ការគណនាចំនួនទឹកប្រាក់នៃអាហារកាតព្វកិច្ច

(១) នៅពេលដែលអាចកំណត់ភាគី, ខ្លឹមសារ, នីតិវិធីនៃការទាមទារ និងវិសាលភាព នៃបន្ទុកអាហារកាតព្វកិច្ច យើងត្រូវកំណត់ចំនួនទឹកប្រាក់នៃអាហារកាតព្វកិច្ចប្រចាំខែ ដោយពិចារណាអំពីស្ថានភាពជីវភាពរបស់បុគ្គលមានករណីយកិច្ចទទួលបន្ទុលអាហារកាតព្វកិច្ច ការចំណាយនានាក្រោយផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពគ្រួសារ ស្ថេរភាពនៃសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេស ដើម្បីជាមូលដ្ឋាននៃរូបមន្តមួយដ៏សមរម្យ។

(២) នេះជារូបមន្តដែលស្នើឡើងសម្រាប់ជាគំនិតយោបល់៖

¥កម្មវត្ថុនៃអាហារកាព្វកិច្ច = ចំណូលសរុបរបស់អ្នកមានកាតព្វកិច្ច - ពន្ធ
ជាអាទិ៍ - ចំណាយលើអាជីវកម្ម - ចំណាយពិសេស

¥សោហ៊ុយសម្រាប់ជីវភាពអប្បបរមារបស់បុគ្គលមានសិទ្ធិ = (ថ្លៃស្នាក់នៅ
+អាហារបីពេល+សំលៀកបំពាក់ + ថ្លៃពេទ្យធម្មតា) –
ចំណូលរបស់អ្នកមានសិទ្ធិ

¥ទឹកប្រាក់នៃអាហារកាតព្វកិច្ច = សោហ៊ុយសម្រាប់ជីវភាពអប្បបរមា ឬ
កម្មវត្ថុនៃអាហារកាតព្វកិច្ចដែលទាបជាង

កំណត់ចំណាំ ៖

- ពន្ធ ជាអាទិ៍ ៖ ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សន៍, ពន្ធធានារ៉ាបរង
- ចំណាយលើអាជីវកម្ម ៖ ចំណាយចាំបាច់សម្រាប់អាជីវកម្ម
- ចំណាយពិសេស៖ ចំណាយថេរក្នុងជីវភាពរស់នៅ ដូចជា ការចំណាយជាប្រចាំ សម្រាប់អាហារ ប្រពន្ធ ថ្លៃសិក្សាកូន និងការចំណាយជាប្រចាំផ្ទាល់ខ្លួន
- កម្មវត្ថុនៃអាហារកាតព្វកិច្ច៖ ទឹកប្រាក់ដែលនៅសល់បន្ទាប់ពីចាត់ចែងសម្រាប់ជីវភាពប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នកមានកាតព្វកិច្ច និងគ្រួសារអ្នកមានកាតព្វកិច្ច
- សោហ៊ុយជីវភាពអប្បបរមា ៖ ថ្លៃចំណាយទាបបំផុតដែលអាចទ្រទ្រង់ជីវភាព
- ទឹកប្រាក់នៃអាហារកាតព្វកិច្ច៖ គឺជាទឹកប្រាក់ដែលត្រូវបង់ជាក់ស្តែងរបស់អ្នកមានករណីយកិច្ច ទទួលបន្ទុកអាហារកាតព្វកិច្ច ចំពោះអ្នកមានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច

៨. ករណីសិក្សា

(១) X និង Y គឺជាបងប្អូនបង្កើត។ X បានធ្លាក់ខ្លួនក្រ ដោយមិនអាចធ្វើការបាន X បានស្នើសុំមករស់ជាមួយ Y ប៉ុន្តែ Y បានបដិសេធ។ X បាននិយាយថា ប្រសិនបើមិនឲ្យស្នាក់នៅជាមួយ សុំជួយទ្រទ្រង់ជីវភាពខ្លះៗ ផង ប៉ុន្តែ Y នៅតែបដិសេធ។ Y មានប្រពន្ធ និងកូនចំនួន ០២ នាក់ ដោយកូនទី១ មានអាយុ ១០ ឆ្នាំ និងកូនទី២ អាយុ ៥ ឆ្នាំ ហើយប្រពន្ធរបស់ Y ជាស្ត្រីមេផ្ទះ។ Y ជាបុគ្គលិកជាប់ខ្ពស់នៃក្រុមហ៊ុនឯក

ជនមួយ ដោយទទួលបានប្រាក់ខែចំនួន US$ ១,០០០ (មួយពាន់) ដុល្លារអាមេរិក។ Y មានផ្ទះផ្ទាល់ខ្លួន ប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្ន កូនទី១របស់ Y កំពុងសម្រាកពេទ្យ ដោយកើតជម្ងឺគ្រុនឈាម ហើយប្រហែលជាត្រូវសម្រាកពេទ្យមួយសប្តាហ៍ និងចំណាយប្រាក់ចំនួន US$ ១,០០០ (មួយពាន់)។

តើករណីនេះត្រូវដោះស្រាយដូចម្តេចតាមច្បាប់?

(២) X មានប្រពន្ធឈ្មោះ Y ប៉ុន្តែ Y បានស្លាប់កាលពី៥ ឆ្នាំ មុន។ X មានកូនបីនាក់ឈ្មោះ A B និង C ហើយមានបងប្រុសម្នាក់ឈ្មោះ D។ X រស់នៅជាមួយនឹង B និង D ហើយបច្ចុប្បន្ននេះ X បាត់បង់សមត្ថភាពធ្វើការ និងមិនអាចរកប្រាក់ចំណូលបាននោះទេ។ X បានស្នើសុំឲ្យ B ជួយ ប៉ុន្តែ B បានបញ្ជាក់ថា A និង C មានលទ្ធភាពខ្ពស់ជាងខ្លួន រីឯ D ក៏ជាអ្នកមាន ផងដែរ សូមឲ្យពួកគេជួយ ទើបសមរម្យ។ B គ្មានប្រពន្ធកូននោះទេ និងធ្វើការងាររដ្ឋដោយទទួលបានប្រាក់ខែចំនួន US$ ៣០០ (បីរយ) ដុល្លារអាមេរិក ចំណែក A គឺជាពាណិជ្ជករ ដោយចំណូលប្រចាំឆ្នាំគឺ US$ ៣០,០០០ (បីម៉ឺន) ដុល្លារអាមេរិក ហើយមានប្រពន្ធ (ពាណិជ្ជករ) និងកូនពីរនាក់ រីឯ C គឺជាគ្រូពេទ្យផ្នែកកុមារ មានកូនម្នាក់ ចំណែកប្តីបានលែងលះគ្នា និងបម្រើការងារនៅក្នុងគ្លីនីកឯកជនមួយ ទទួលបានប្រាក់ខែ និងប្រាក់រង្វាន់ ជាអាទិ៍ សរុប ២,០០០ (ពីរពាន់) ដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយខែ ហើយ D គឺនៅលីវ និងជាវិស្វករសំណង់បម្រើការងារនៅក្រុមហ៊ុនសំណង់ទទួលបានប្រាក់ខែ US$ ១,៥០០ (មួយពាន់ប្រាំរយ) ដុល្លារអាមេរិកក្នុងខែ ។

តើករណីនេះត្រូវដោះស្រាយដូចម្តេចតាមច្បាប់?

(៣) X បានស្លាប់ទៅដោយបានបន្សល់ទុកនូវមតិកជាច្រើនដែលមានតម្លៃ US$១,០០០,០០០ (មួយលាន) ដុល្លារអាមេរិក និងផ្ទះវីឡាមួយសម្រាប់កូនតែម្នាក់គត់របស់ X ឈ្មោះ Y ដែលទើបតែមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ ហើយ X បានតែងតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់កូនខ្លួនឈ្មោះ Z សម្រាប់គ្រប់គ្រងកិច្ចការទាំងនេះ។ X មានប្អូនប្រុសបង្កើតម្នាក់ឈ្មោះ O ដែលបានបែកគ្នាជាយូរមកហើយ ទើបត្រលប់មកវិញ និងបានស្នើសុំឲ្យ X ជួយដោយសារខ្វះលទ្ធភាពគ្រប់បែបយ៉ាង ហើយនៅពេលដឹងថា X បានស្លាប់ និងបន្សល់ទុកមតិកជាច្រើន O បានស្នើសុំឲ្យកូនរបស់ X ឲ្យជួយគឺ Y។ Z ដែលជាអ្នកតំណាងឲ្យ Y បានបដិសេធ។ តើករណីនេះត្រូវដោះស្រាយដូចម្តេចតាមច្បាប់?

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

<u>ពាក្យសុំដីកាសម្រេចបង្គាប់ឲ្យផ្តល់អាហារកាតព្វកិច្ច</u>

អ្នកដាក់ពាក្យសុំ ៖ ឈ្មោះ X ភេទស្រី អាយុ ៥០ ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មានអាសយដ្ឋានស្ថិតនៅផ្ទះគ្មានលេខ ផ្លូវលំ ក្រុម ១ ភូមិ ២ សង្កាត់ ៣ ខណ្ឌ ៤ រាជធានីភ្នំពេញ។

ភាគីម្ខាងទៀតនៃពាក្យសុំ ៖ ឈ្មោះ Y ភេទប្រុស អាយុ ៤០ ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មាន អាសយដ្ឋានស្ថិតនៅ ផ្ទះលេខ ១០ ផ្លូវលេខ ៣១០ ក្រុម ១ ភូមិ ២ សង្កាត់ ៣ ខណ្ឌ ៥ រាជធានីភ្នំពេញ។

<u>សូមគោរពចូលមក</u>

ឯកឧត្តមប្រធានសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

<u>កម្មវត្ថុ</u> ៖ សំណើសុំតុលាការចេញដីកាសម្រេចដែលមានខ្លឹមសារថា ៖

(១) បង្គាប់ឲ្យឈ្មោះ Y បង់ប្រាក់ចំនួន **US$ ២០០ (ពីររយ) ដុល្លារអាមេរិក** ក្នុងមួយខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃទី ០១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៤

(២) ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីជាបន្ទុករបស់ Y

<u>យោង</u> ៖

- មាត្រា ១១៤០ ដល់មាត្រា ១១៤៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី
- មាត្រា ០៣ និងមាត្រា ២៦ នៃច្បាប់នីតិវិធីនៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង

សេចក្តីដូមានកំណត់ និងយោងខាងលើ នាងខ្ញុំសូមជម្រាបជូន **ឯកឧត្តមប្រធាន**មេត្តាជ្រាបថា៖

....

....

....

....

....

.

ក.អង្គហេតុដែលជាមូលហេតុនៃការទាមទារ

-

-

-

ខ.ភស្តុតាងជាឯកសារ

-

-

-

សេចក្តីដូចជម្រាបជូនខាងលើ សូម **ឯកឧត្តមប្រធាន** មេត្តាសម្រេច តាមការស្នើសុំ ដោយក្តីអនុគ្រោះ។

សូម **ឯកឧត្តមប្រធាន** ទទួលនូវសេចក្តីគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់អំពីនាងខ្ញុំ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៥ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤

ស្នាមម្រាមដៃ

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់បែបយ៉ាង ©

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

-សំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹងលេខ ០១

ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤

-ដីកាសម្រេចលេខ ០១ "ក"

ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤

ដីកាសម្រេចបង្គាប់ឲ្យផ្តល់អាហារកាតព្វកិច្ច

យើង W ចៅក្រមនៃសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បានឃើញមាត្រា ០៣ និងមាត្រា ២៦ នៃច្បាប់នីតិវិធីនៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង

-បានឃើញមាត្រា ១១៤០ ដល់មាត្រា ១១៤៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

-បានឃើញសំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹងលេខ ០១ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

រវាងអ្នកដាក់ពាក្យសុំឈ្មោះ X អាយុ ៥០ ឆ្នាំ ភេទស្រី សញ្ជាតិខ្មែរ មានអាសយដ្ឋានស្ថិតនៅផ្ទះគ្មានលេខ ផ្លូវលំ ក្រុម១ ភូមិ២ សង្កាត់៣ ខណ្ឌ៤ រាជធានីភ្នំពេញ។

និងភាគីម្ខាងទៀតនៃពាក្យសុំឈ្មោះ Y អាយុ ៤០ ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មាអាសយដ្ឋាន ស្ថិតនៅផ្ទះលេខ ១០ ផ្លូវលេខ ៣១០ ក្រុម ១ ភូមិ ២ សង្កាត់ ៣ ខណ្ឌ ៥ រាជធានីភ្នំពេញ។

ខ្លឹមសារនៃដីកាសម្រេចដែលត្រូវបានស្នើសុំដោយអ្នកដាក់ពាក្យសុំ (X)៖

-បង្គាប់ឲ្យឈ្មោះ Y បង់ប្រាក់ចំនួន **US$ ២០០ (ពីររយ) ដុល្លារអាមេរិក** ក្នុងមួយខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃទី ០១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៤

-ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីជាបន្ទុករបស់ Y

ក-ដំណើររឿង

ក-១ ការអះអាងរបស់ X ៖

ក-២ ការអះអាងរបស់ Y ៖

ខ.ភស្តុតាងក្នុងសំណុំរឿង

ខ.១ ភស្តុតាងរបស់ X ៖

ខ.២ ភស្តុតាងរបស់ Y ៖

នាពេលសាកសួរភាគីនៃសំណុំរឿង

-

-

-

សំអាងហេតុ

-

-

-

ហេតុដូច្នេះវិនិច្ឆ័យសេចក្តី

១.បង្គាប់ឲ្យឈ្មោះ Y បង់ប្រាក់ចំនួន **US$ ២០០ (ពីររយ) ដុល្លារអាមេរិក** ក្នុងមួយខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃទី ០១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៨ ទៅឲ្យឈ្មោះ X

២.ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីជាបន្ទុករបស់ Y

ដីកាសម្រេចនេះទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់នៅថ្ងៃទី ១៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៨ និងប្រកាសជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៨ នៅចំពោះមុខអ្នកដាក់ពាក្យសុំ និងភាគីម្ខាងទៀតនៃពាក្យសុំ។

ទុកសិទ្ធិឲ្យប្តឹងជំទាស់ក្នុងអំឡុងពេល ០២ (ពីរ) សប្តាហ៍ ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចនេះ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៨

ចៅក្រម

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់បែបយ៉ាង ©